

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΩΡΩΠΟΥ

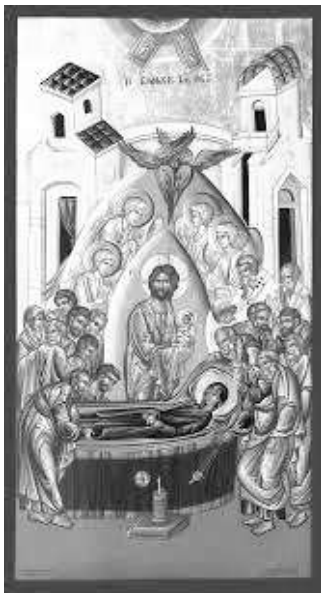
Εβδομαδιαία έκδοση Του Ιερού Ναού Αγίων
Αποστόλων Πέτρου και Παύλου Πεύκης

Νικολάου Πλαστήρα και Πατριάρχου Γρηγορίου Ε'
Τηλ. 2108027738 email: agioi.apostoloi@gmail.com

«ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ»

ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2016. ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗΝ

θαδδαίου αποστόλου, Βάσσης μάρτυρος και των τέκνων αυτής.
Έτος 9^ο Τεύχος 397

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΟΡΤΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Για την Εκκλησία μας η Θεοτόκος είναι «του πεσόντος Αδάμ η ανάκλησις, των δακρύων της Εύας η λύτρωσις». Βοήθησε στη σάρκωση του Χριστού, εξυπηρέτησε την παγκόσμια σωτηρία γιατί μ' αυτήν πραγματοποιήθηκε η προαιώνια απόφαση του Θεού: η σάρκωση του Λόγου και η δική μας σωτηρία (Ιω. Δαμασκηνός).

Από τις Θεομητορικές εορτές ξεχωρίζει η εορτή της Κοιμήσεως. Με αυτήν η Εκκλησία μας εορτάζει την Κοίμηση της Θεοτόκου που περιλαμβάνει, πρώτο, το θάνατο και την ταφή της και, δεύτερο, την ανάσταση και τη μετάστασή της στους ουρανούς. Όπως λέει το κοντάκιο της εορτής, «τάφος και νέκρωσις ουκ εκράτησε (τη Θεοτόκο), ως γαρ ζωής μητέρα, προς την ζωήν μετέστησεν ο μήτραν οικήσας αειπάρθενον». Ο Κύριος δηλαδή που είναι η πηγή της αληθινής ζωής, πήρε την ανθρώπινη σάρκα στην κοιλιά της Θεοτόκου και γεννήθηκε από αυτήν.

Έτσι έκαμε την Παναγία Μητέρα Του, μητέρα της Ζωής, πηγή της ζωής. Αφού ο Κύριος με το σταυρικό Του θάνατο πάτησε και κατέργησε το θάνατο, ήταν φυσικό να ανεβάσει στους ουρανούς τη Μητέρα του και να της χαρίσει τη δόξα της αιωνιότητας. Όπως λένε τα τροπάρια της Κοιμήσεως, ο θάνατός της προμνηστεύεται τη ζωή. Αυτή που γέννησε τη ζωή, έχει μεταβεί στη Ζωή. Έτσι ο θάνατός της ονομάζεται «αθάνατος Κοίμησις». Και όλα αυτά γιατί η Παναγία πρώτη μεταξύ των ανθρωπίνων πλασμάτων πραγματοποίησε τη θέωση του ανθρώπου, που είναι η συνέπεια της σάρκωσης. Όπως ακριβώς το είπαν οι

Πατέρες «Ο Θεός ενηθρώπησεν, ίνα ημείς θεοποιηθώμεν». «Άνθρωπος γίνεται Θεός ίνα Θεόν τον Αδάμ απεργάσηται».

Αυτήν τη θέωση έδειξε η Θεοτόκος, γιατί, όπως λέει ο ιερός Καβάσιλας, φανέρωσε τον άνθρωπο όπως ήταν στην αρχή στον Παράδεισο, και όπως έπρεπε στη συνέχεια να γίνει. Με την Κοίμησή της προπορεύτηκε στη δόξα που μας περιμένει. Ωραία παρατηρήθηκε, «αυτή είναι δόξα μεγαλύτερη από όλαις τις δόξαις, οπού έλαβε η Θεοτόκος, να αναστηθεί πρωτύτερα από τον καιρό της αφθαρσίας, να δοξασθή προτού να γίνει η κρίσις και η εξέτασις, να λάβη την ανταπόδοσιν προτού να έλθη η ημέρα της ανταποδόσεως, να τιμηθή τέλος πάντων με προνόμια, όμοια με εκείνα του Υιού της» (Νικήφόρος Θεοτόκης). Εκείνο δηλαδή που θα απολαύσουν οι πιστοί μετά τη Δεύτερη Έλευση του Κυρίου και γενική κρίση, προαπολαμβάνει κατεξοχήν η Μητέρα του Θεού. Έτσι εξηγείται γιατί η εορτή της Κοιμήσεως είναι, στη συνείδηση του πληρώματος της Εκκλησίας, ένα δεύτερο Πάσχα. Της «άλλης βιοτής της αιωνίου, την απαρχήν» που εορτάζουμε το Πάσχα, ο πρώτος καρπός είναι η δόξα της Υπεραγίας Θεοτόκου. Για την Κοίμηση της Θεοτόκου δεν έχουμε πληροφορίες από την Καινή Διαθήκη.

Γι' αυτή μαθαίνουμε από την «Απόκρυφον διήγησιν του αγίου Ιωάννου του Θεολόγου περί της Κοιμήσεως της Θεοτόκου Μαρίας», από το σύγγραμμα «Περί θείων ονομάτων» του Διονυσίου του Αρεοπαγίτη, από τα «Εγκώμια εις την Κοίμησιν» Πατέρων της Εκκλησίας όπως των αγίων Μόδεστου Ιεροσολύμων, Ανδρέα Κρήτης, Γερμανού Κωνσταντινουπόλεως, Ιωάννη Δαμασκηνού κ.ά., καθώς και από τα τροπάρια που ψάλλει η Εκκλησία μας. Στα κείμενα αυτά διασώζεται η «αρχαία και αληθεστάτη» παράδοση της Εκκλησίας μας γι' αυτό το Θεομητορικό γεγονός. Ένα κομμάτι της παράδοσης είναι άλλωστε και η ορθόδοξη εικονογραφία. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που μάς δίνουν τα παραπάνω κείμενα, η Θεοτόκος ειδοποιήθηκε από άγγελο του Θεού για τον επικείμενο θάνατό της. Αφού στη συνέχεια ανέβηκε στο όρος των Ελαιών για να προσευχηθεί, κατέβηκε στο σπίτι της. Εκεί γνωστοποίησε στους γνωστούς της την αναχώρησή της απ' αυτόν τον κόσμο και ετοίμασε τα της ταφής της. Γύρω από την κλίνη της Θεοτόκου συγκεντώθηκαν όλοι οι απόστολοι, εκτός από το Θωμά. Δύναμη του Αγίου Πνεύματος με σχήμα νεφέλης τους άρπαξε από τα διάφορα μέρη της οικουμένης, όπου κήρυσσαν και τους συγκέντρωσε στα Ιεροσόλυμα. «Το δε θεοδόχον αυτής σώμα μετά αγγελικής και αποστολικής υμνωδίας εκκομισθέν και κηδευθέν, εν σορώ τη εν Γεσθημανή κατετέθη, εν ω τόπω επί τρεις ημέρας η των αγγέλων χοροστασία και υμνωδία διέμεινεν άπαυστος. Μετά δε την τρίτην ημέραν της αγγελικής υμνωδίας παυσαμένης, παρόντες οι απόστολοι, ενός αυτοίς απολειφθέντος (του Θωμά που έλειπε) και μετά την τρίτην ελθόντος και το θεοδόχον σώμα προσκυνήσαι βουληθέντος, ήνοιξαν την σορόν. Και το μεν σώμα αυτής το πανύμνητον ουδαμώς ευρείν ηδυνήθησαν, μόνα δε αυτής τα εντάφια κείμενα ευρόντες και της εξ αυτών αφάτου ευωδίας εμφορηθέντες (= γέμισαν από την ανείπωτη ευωδία που έβγαζαν) ησφάλισαν την σορόν». (Ιωάννου Δαμασκηνού, ΒΑ Εγκώμιον εις την πάνσεπτον Κοίμησιν της Θεομήτορος, 18). Ο Υιός της που

είχε σαρκωθεί από αυτήν, είχε δεχτεί στους ουρανού το άχραντο σώμα της και την αγία της ψυχή. Την ευσεβή αυτή παράδοση της Εκκλησίας μας συνοψίζει άριστα το εξαποστειλάριο της εορτής της Κοιμήσεως, «Απόστολοι εκ περάτων, συναθροισθέντες ενθάδε, Γεσθημανή τω χωρίω, κηδεύσατέ μου το σώμα, και συ Υιέ και Θεέ μου, παράλαβέ μου το πνεύμα».

Σύναξη της Παναγίας της Προυσιώτισσας στην Ευρυτανία (Παναγία η «έν τῷ Πυρσῷ τῆς Εὐρυτανίας»)

Ψηλά, στις ελατόφυτες βουνοκορφές της νοτιοδυτικής Ευρυτανίας, και σφηνωμένη ανάμεσα σε κάθετους γκριζωπούς βράχους με άγρια μεγαλοπρέπεια, προβάλλει η ιερά μονή του Προύσου. Είναι σταυροπηγιακό και ιστορικό μοναστήρι, με μεγαλόπρεπα τριώροφα κτίρια. Ανάμεσα τους υπάρχει σπήλαιο λαξευμένο, που φιλοξενεί στο εσωτερικό του τον πρώτο και παλαιό ναό της μονής. Μέσα σ' αυτόν φυλάσσεται η

θαυματουργή εικόνα της Παναγίας, που επονομάζεται Προυσιώτισσα και εορτάζει με κάθε εκκλησιαστική και βυζαντινή μεγαλοπρέπεια στις 22-23 Αυγούστου.

Τη θαυματουργή αυτή εικόνα της Θεοτόκου λέγεται ότι την ζωγράφησε ο Ευαγγελιστής Λουκάς και ήλθε από την Προύσα της Μικράς Ασίας (σύμφωνα με το χειρόγραφο 3 του κώδικα της Ιεράς Μονής Προυσιωτίσσης). Την έφερε από την Προύσα κάποιος ευγενής νέος στα χρόνια της εικονομαχίας (829 μ.Χ.) επί εικονομάχου βασιλέως Θεοφίλου. Στο δρόμο όμως για την Ελλάδα, στην Καλλίπολη της Θράκης, την έχασε και η εικόνα αποκαλύφθηκε θαυματουργικά σ' ένα τσοπανόπουλο, με μια στήλη φωτός σαν πυρσός - γι' αυτό πήρε και την επωνυμία Πυρσός - στο μέρος όπου ήταν κρυμμένη. Ο νέος, που είχε εγκατασταθεί στην Πάτρα, όταν το έμαθε θέλησε να την πάρει. Αλλά η εικόνα θαυματουργικά γύρισε και πάλι στο άγριο μέρος της Ευρυτανίας, όπου αποκαλύφθηκε στους ντόπιους βοσκούς τη νύχτα από 22 προς 23 Αυγούστου. Τότε ο νέος, μαζί μ' έναν υπηρέτη του, πήγαν και αυτοί εκεί, όπου έγιναν μοναχοί μετανομασθέντες Διονύσιος και Τιμόθεος αντίστοιχα.

Η εικόνα της Παναγίας είναι τύπου Οδηγήτριας και είναι επιχρυσωμένη με αργυροεπίχρυση ένδυση, δώρο του στρατηγού Γεωργίου Καραϊσκάκη που φιλοξενούνταν στη Μονή την περίοδο της επανάστασης του 1821 μ.Χ. Την ένδυση, την κατασκέυασε ο χρυσοχόος Γεωργίος Καρανίκας το 1824 μ.Χ., όπως μας αποκαλύπτει η ανάγλυφη επιγραφή πάνω από τον δεξιό ώμο της Παναγίας: «Η Παντάνασσα. Δι εξόδων του γενναιοτάτου στρατηγού Γεωργίου Καραϊσκάκη, χειρί Γεωργίου Καρανίκα, 1824».

Στο ιστορικό της μονής αναφέρεται ότι επί τουρκοκρατίας καταστράφηκε

πολλές φορές. Η τελευταία όμως καταστροφή, που μετέβαλε τα κτίρια σε σωρούς ερειπίων, έγινε το 1944 μ.Χ. από τους γερμανούς. Μετά την καταστροφή των κτισμάτων, ένας αξιωματικός θέλησε να κάψει και την εκκλησία. Προσπάθησε πολλές φορές, αλλά χωρίς αποτέλεσμα. Ενώ λοιπόν στεκόταν άπ' έξω κι έδινε διαταγές, τιμωρήθηκε παραδειγματικά από το χέρι της Παναγίας. Μια αόρατη δύναμη τον έριξε με ορμή πάνω στο πλακόστρωτο. Το χτύπημα ήταν δυνατό, και ο γερμανός ανίκανος να σηκωθεί. Τον σήκωσαν οι στρατιώτες και τον έβαλαν πάνω σε ζώο για να τον μεταφέρουν στο Αγρίνιο. Έτσι ο ναός παρέμεινε αβλαβής, όπως διαφυλάχθηκε ακέραιος δια μέσου των αιώνων.

Πέρασαν τέσσερα χρόνια. Ο εμφύλιος πόλεμος τώρα μαίνεται στην ελληνική ύπαιθρο. Οι κάτοικοι της Ευρυτανίας και ορεινής Ναυπακτίας εγκαταλείπουν τα χωριά τους και προσφευγουν για ασφάλεια σε άλλα μέρη της Ελλάδος. Μαζί τους προσφεύγει και η θαυματουργή εικόνα της Παναγίας. Ακολουθεί κι αυτή την τύχη των παιδιών της και μεταφέρεται από τους μοναχούς του Προύσου στη ακρόπολη της Ναυπάκτου. Το μοναστήρι παραμένει τελείως έρημο.

Ύστερα από καιρό αρχίζουν οι επιχειρήσεις του στρατού. Η ενάτη μεραρχία αναλαμβάνει εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στην Ευρυτανία. Μερικά τμήματα περνούν από τον Προυσό. Ορισμένοι αξιωματικοί και στρατιώτες πλησιάζουν στη σκοτεινή εκκλησούλα της σπηλιάς και μπαίνουν για να προσκυνήσουν. Εκεί μέσα αντικρίζουν ένα παράδοξο θέαμα: Μπροστά το τέμπλο, στ' αριστερά της ωραίας πύλης, να αναμμένο καντήλι και μια καλόγρια γονατιστή. Οι στρατιώτες απορούν. Πως ζει αυτή η μοναχή εδώ, τι στιγμή που η Ευρυτανία είναι τελείως έρημη από κατοίκους; Πως συντηρείται, τι τρώει, που βρίσκει λάδι για το καντήλι; Την ερωτούν λοιπόν, κι εκείνη σεμνά και πονεμένα τους απαντά: «Παιδιά μου, ζω εδώ μοναχή μου δυόμισι τώρα χρόνια. Για τη δική μου ζωή δεν χρειάζονται φαγητό και ψωμί. Μου αρκεί ότι έχω το καντήλι μου αναμμένο». Οι στρατιώτες, κουρασμένοι από τις επιχειρήσεις και βιαστικοί να φύγουν, δεν έδωσαν προσοχή στα λόγια της.

Την επομένη όμως, όταν τα έφεραν πάλι στη μνήμη τους, κατάλαβαν πως επρόκειτο για κάτι θαυμαστό. Κι όταν αργότερα περνούσαν από τη Ναύπακτο, ζήτησαν με επιμονή άδεια από τον διοικητή τους να επισκεφθούν τον μητροπολίτη. Ο επίσκοπος Ναυπακτίας και Ευρυτανίας Χριστόφορος τους υποδέχθηκε με αγάπη, κι αφού τους άκουσε συγκινημένος, έριξε φως στο μυστήριο. «Ο ναός, τους είπε, που επισκεφθήκατε, ανήκει στην έρημη τώρα ιερά μονή Προυσιώτισσας, της οποίας η θαυματουργή εικόνα βρίσκεται πάνω από δύο χρόνια εδώ, στο παρεκκλήσι της μητροπόλεως μας, στον άγιο Διονύσιο. Πηγαίνετε να την προσκυνήσετε, και θα καταλάβετε».

Πήγαν πράγματι και προσκύνησαν. Τότε αυθόρμητα στον καθένα δόθηκε η εξήγηση στην απορία του: Στην εικόνα της Θεομήτορος αναγνώρισαν τη μοναχή εκείνη που συνάντησαν στο εκκλησάκι της σπηλιάς, ψηλά στον Προυσό!